

Hedwig Brenner, scriitoare si lexicografa, - o personalitate cuceritoare

Getta Neumann

Jüdische Frauen in der bildenden Kunst, *Femei evreice in artele plastice* se intituleaza lexiconul lui Hedwig Brenner, nascuta la Cernauti. Este un lexicon « neconventional » ne spune autoarea, pentru ca cele aproape 300 de biografii din volumul 4, iesit proaspat din tipar, nu contin numai insirui de date si titluri de opere, ci portrete ale artistelor. Unele artiste au disparut in lagare, despre altele nu se mai stie nimic, altele s-au vindecat prin arta de cancer, altele au un parcurs mai putin dramatic. Hedwig Brenner s-a apropiat de toate cu aceeasi deschidere, aceeasi intelegere, acelasi entuziasm.

Nu am intalnit-o inca pe Hedwig, dar cand i-am gasit fotografia pe internet, am "recunoscut-o": o fetisoara rotunda, surasul pe buze e gata sa se transforme in ras, ochii ageri sclipesc, ridurile fine danseaza. Nici urma de oboseala sau toropeala. La 93 de ani, Hedwig e plina de vitalitate, agerime, curiozitate. Mesajele ei e-mail sunt colorate cu amintiri, anecdote, poezioare, spumoase cu idei noi si umor. Formuleaza ba in germana, ba in romana, gratios si nuantat. Poeta prin opera si stil de viata, ea pregateste de zor pentru oaspeti o prajitura speciala dupa miezul noptii, raspunde cu verva la mesaje, recita o poezie si isi bate capul cum sa ma puna in contact cu una din multiplele ei cunostinte interesante. Cred ca hobby-ul ei cel mai important e sa construiasca puncti, sau, in cuvintele ei, sa joace rolul de shaddchen (mijlocitoare) intre oameni, intre culturi, intre viziuni diferite.

Hedwig Brenner a inceput sa scrie relativ tarziu. Copilaria si tineretea la Cernauti, centru de cultura evreiasca, prigoana nazista, oprimarea comunista, inceputurile grele in Israel, in sfarsit reusita in domeniul familial si profesional, sunt sursa inspiratiei ei artistice. In afara de opera ei lexicografica, a publicat cateva volume si continua sa fie creatoare.

Leas Fluch

Eine Familiengeschichte - ein Zeitdokument 1840-2003

Blestemul Leei

O poveste de familie - un document al anilor 1840-2003 este un amestec de roman si autobiografie, un tablou al vietii evreiesti la Cezrnowitz in secolul XIX si XX.

Despre Bucovina si Cernauti, orasul care a produs artisti ca Paul Celan si Rose Ausländer, Hedwig Brenner a scris in *Mein altes Czernowitz*, publicat in 2010.

Leas Fluch

Eine Familiengeschichte - ein Zeitdokument 1840-2003

<http://www.david.juden.at/buchbesprechungen/71-75/71-adunka2.htm>

Mein altes Czernowitz

Erinnerungen aus mehr als neun Jahrzehnten. 1918-2007

<http://www.amazon.de/Mein-altes-Czernowitz-Erinnerungen-Jahrzehnten/dp/3866283202>

Czernowitz ist meine Heimat: Eine Unterhaltung mit der Zeitzeugin Hedwig Brenner

Christel Wollmann-Fiedler

http://www.amazon.de/Czernowitz-ist-meine-Heimat-Unterhaltung/dp/3952316156/ref=sr_1_1?s=books&ie=UTF8&qid=1299701610&sr=1-1

Hedwig Brenner in wikipedia

http://de.wikipedia.org/wiki/Hedwig_Brenner#Werke_.28Auswahl.29

Cele 4 volume ale lexiconului (cartea este insotita de un CD cu fotografii ale lucrarilor artistelor) se pot obtine la

http://www.hartung-gorre.de/Hedwig_Brenner.htm

Recenzie cu ocazia aparitiei volumului 4 al lexiconului despre artiste evreice.

<http://www.hermannstaedter.ro/stire.php?id=1369&dom=0025&ed=1503>